

6. januar 2021

Letter-of-intent

En europæisk hub for grønne brændstoffer

Tiden er kommet til at bringe den grønne omstilling i Trekantområdet til et helt nyt niveau: Udviklingen af en europæisk hub for grønne brændstoffer, der skal være et fyrtårn for grøn omstilling og bæredygtig vækst inden for energi og transport.

Omdrejningspunktet er opbygningen af Power-to-X faciliteter i industriel skala. Power-to-X (PtX) er den proces, hvor grøn el omdannes til brint – og herefter kan videreforarbejdes til flydende grønne brændsler.

Trekantområdet har de bedste forudsætninger for at lykkes med et privat/offentligt samarbejde om storskala PtX, der for alvor kan accelerere den grønne omstilling af den tunge transport og bidrage markant til både danske og internationale klimamål. Samtidig bidrager samarbejdet positivt til væksten i Trekantområdet og Danmark gennem opbygning af knowhow, nye arbejdspladser og store eksportmuligheder.

Trekantområdet som europæisk fyrtårn

I Trekantområdet er der ikke bare viljen til at skabe et europæisk fyrtårn for grøn omstilling – der er også den nødvendige infrastruktur og de rigtige samarbejdspartnere, der kan få projektet til at lykkes:

- Der er flere kilder til både biogene kulstof, der kan høstes gennem carbon-capture teknologier – ikke mindst Ørstedes Skærbækværk, Energnists affaldsvarme samt biogasanlæg
- Shells raffinaderi har både produktions- og afsætningsmæssig ekspertise på flydende brændstoffer
- Everfuel har brintproduktion under opbygning og GreenHydrogen i Kolding er producent af elektrolyseanlæg
- Trekantområdet ligger centralt placeret i forhold til det nationale gas- og elnet
- Trekantområdet er Danmarks transport- og logistikcentrum med multimodale terminaler for både fly, skib, bane og vej. Erhvervshavnene i Fredericia og Middelfart samt Danmarks store luftfragthub, Cargo Center Billund, er nogle af dem, der vil bidrage til demonstration og aftag af grønne brændsler.
- Kommunerne i Trekantområdet er blandt de forreste i den grønne omstilling med ambitiøse klimaplaner og forpligtende DK2020 mål.
- Det kommunalt ejede varmforsyningselskab TVIS har et veludbygget varmetransmissionsnetværk, der kan aftage og afsætte den betydelige mængde overskudsvarme.

BILLUND FREDERICIA HADERSLEV KOLDING MIDDELFART VEJEN VEJLE

- Endvidere vil produktionen af grønne brændstof være strategisk godt placeret i forhold til afsætning til både et dansk og tysk marked.

I Trekantområdet er alle de nødvendige forudsætninger således til stede: En central placering midt i landet med en stærk infrastruktur for både energi og transport. En koncentration af energivirksomheder og forsyningselskaber, stærke kommuner med ambitiøse klimaplaner og forankrede samarbejdsstrukturer, intermodale transportterminaler og den største koncentration af transport- og logistikvirksomheder i Danmark.

Den fælles udfordring

De kommercielle og klimapolitiske potentialer i PtX er meget store. Udfordringen er imidlertid, at der endnu ikke eksisterer et fungerende marked. Efterspørgslen efter de grønne brændstoffer, der kan produceres vha. PtX, er lav – netop fordi den lave produktionskapacitet indebærer priser, der er op til 3-4 gange højere end for konventionelle brændstoffer.

Der er brug for at overvinde dette såkaldte PtX-paradoks gennem massive investeringer i opbygningen af storskala PtX-anlæg, der kan sikre lavere produktionsomkostninger, lavere priser og dermed højere efterspørgsel.

Denne fælles udfordring betyder, at der er behov for et ambitiøst og forpligtende privat/offentligt samarbejde, hvor vi samler alle led i værdikæden – fra produktionen af grøn el over PtX-anlæg til terminaler, transportbranchen og varmeforsyningen.

Et stærkt partnerskab

Parterne har en fælles ambition om, at der inden for 3-5 år kan etableres et storskala PtX-anlæg i Trekantområdet.

Kommunerne kan ikke investere direkte i Power-to-X anlæg. Kommunerne forpligter sig til gengæld til at skabe de bedst mulige rammer for udviklingen af en europæisk hub for grønne brændsler. Det indebærer bl.a. en fælles strategisk energiplanlægning på tværs af kommunerne, der aktivt integrerer PtX, samt efterspørgsel af grønne løsninger i forbindelse med udbud af kommunale ydelser. Derudover vil kommunerne med deres ejerskab i virksomheder medvirke til udviklingen af produktion og forbrug af grønne brændstoffer

Parterne vil sammen arbejde for, at der tiltrækkes projektmidler, der gør det muligt at demonstrere den kommercielle levedygtighed i en forretningsmodel for PtX i stor skala.

Dette indebærer, at parterne aktivt vil arbejde på at udvikle samarbejdsprojekter, der omfatter:

- elektrolyse og brintproduktion
- carbon capture
- produktion af syntetiske grønne brændstoffer
- aftag af spildvarme

- aftag af grønne brændstoffer (fly, skibe, lastbiler)
- teknologiudvikling

Parterne forpligter sig i første omgang til at sikre finansieringen af opbygningen og organiseringen af partnerskabet samt projektudvikling og ansøgninger om projektmidler.

Kommuner og kommercielle aktører forpligter sig derfor til samlet at bidrage med 2 mio. kr. årligt i tre år til etableringen af et projektsekretariat. Finansieringen fordeles med 1 mio. kr. årligt til kommunerne og 1 mio. kr. årligt til de kommercielle aktører.

Projektsekretariatet skal udvikle et mere klart partnerskab mellem de kommunale og private samarbejdspartnere, profilere området, afdække muligheder og potentialer samt sikre synlighed og landspolitisk opbakning til PtX i Trekantområder. I samarbejde med private og offentlige virksomheder afdækkes investeringsvillighed hos aktørerne, og der udarbejdes projektansøgninger, der gennem en vis egenfinansiering satser på et støttebeløb på et trecifret millionbeløb fra relevante europæisk puljer¹ samt EU's Recovery and Resilience Facility.

Med underskrivelsen af dette letter-of-intent nedsættes en interim bestyrelse bestående af en repræsentant fra hver af de deltagende og medfinansierende parter. Interim bestyrelsens opgave er at forankre partnerskabet i en selvstændig juridisk enhed med egen bestyrelse samt etablering af projektsekretariatet.

Parterne har følgende delmål i 2021:

- Etablering af partnerskab
- En samlet vision og model for PtX samarbejdet
- Etablering af et sekretariat
- Markedsføring og interessevaretagelse (og markedsmodning)
- En fælles projektansøgning eller flere "sammenhængende" projektansøgninger under samme "brand"

Indtil partnerskabet har etableret sit eget sekretariat, varetager TVIS og Trekantområdet Danmark sekretariatsbetjeningen.

¹ Dette kunne være European Green Deal, EU Innovation Fund, Horizon 2020, Den Grønne Investeringsfond, Innovationsfonden, EUDP eller andet.